

Svar på skriftligt spörsmål SSS 128/2024 rd

Svar på skriftligt spörsmål om ett nationellt åtgärdsprogram för neurospektrumet

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 128/2024 rd undertecknat av riksdagsledamot Hanna Holopainen /gröna m.fl.:

Vad ämnar regeringen göra för att bereda det nationella åtgärdsprogrammet för neurospektrumet så att personer inom neurospektrumet och deras familjer får hjälp och stöd i rätt tid och som motsvarar deras behov och deras rättigheter tillgodoses bättre?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Undersöknings- och vårdpraxis för neuroutvecklingsproblem hos barn, unga och vuxna styrs av God medicinsk praxis-rekommendationerna. För närvarande uppdaterar man God medicinsk praxis-rekommendationen om ADHD för instanser som diagnostiserar, vårdar och habiliterar barn, unga och vuxna, vilken publicerades 2019. Den första nationella God medicinsk praxis-rekommendationen för autismspektrumstörningar blev klar 2023. Den riktats i första till yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården, men den ger också information till personer som arbetar med personer inom autismspektrumet, såsom personalen inom småbarnspedagogiken, skolorna och läroanstalterna, personalen inom arbets- och dagverksamheten och personalen inom social- och funktionshinderservicen.

Stödåtgärder i vardagen, en uppväxtmiljö som främjar funktionsförmågan samt olika psykosociala vård- och stödmeter är centrala för behandlingen av neuroutvecklingsproblem samt servicen och habiliteringen. Valfärdsområdena ansvarar i första hand för vården och stödet. Folkpensionsanstaltens rehabiliteringstjänster kompletterar valfärdsområdenas tjänster. Det stöd som kommunernas småbarnspedagogik, skolor och läroanstalter erbjuder är också viktigt.

Regeringsprogrammet innehåller åtgärder som hänför sig till neuroutvecklingsproblem. Regeringen fäster särskild uppmärksamhet vid tjänster, stöd, diagnostisering och tillgång till hjälp för barn med neuropsykiatriska symtom och deras familjer. I enlighet med regeringsprogrammet satsar man på rehabilitering och rehabiliteringstjänster avseende neuropsykiatriska störningar hos barn och unga genom Folkpensionsanstaltens rehabilitering enligt prövning. För detta har anvisats 25 miljoner euro i tilläggsfinansiering som ska användas fram till 2027, varefter uppgiften över-

förs till välfärdsområdena. Övergången stöds av det nyligen inledda projektet för gemensam utveckling av neuropsykiatriska tjänster för barn och unga som förvaltas av FPA. I projektet deltar välfärdsområdena och andra centrala aktörer.

Speciallagstiftningen om funktionshindersservice tillämpas i sista hand om servicen enligt den allmänna lagstiftningen, det vill säga socialvårdslagen eller någon annan lag, inte är tillräcklig eller lämplig. Den gällande lagstiftningen om handikappservice (lagen om service och stöd på grund av handikapp (380/1987) och lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977)) ersätts med den nya funktionshindersservicelagen (675/2023), som avses träda i kraft i början av 2025.

I och med reformen får alla personer med funktionsnedsättning sin service med stöd av samma lag och med lagen har man strävat efter att bättre beakta olika funktionsnedsättningar, så att inga personer med funktionsnedsättning ska hamna utanför servicesystemet. Den nya funktionshindersservicelagen stärker delaktigheten i klientprocessen för personer med funktionsnedsättning. Syftet med lagen är att förbättra möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att få en servicehelhet som motsvarar deras individuella behov och sätt på vilket servicen tillhandahålls.

Helsingfors 18.4.2024

Social- och hälsovårdsminister Kaisa Juuso